

Strategisk plan for Fremtidens Randers Kommune (UDKAST)

Vi har meget at være stolte af i vores kommune. Stærke fællesskaber, en fantastisk natur, et aktivt erhvervsliv, attraktive kulturtilbud og mennesker med vilje til at gøre en forskel.

Men vi har også nogle grundlæggende økonomiske og sociale udfordringer.

De seneste 15-20 år er udviklingen i Randers Kommune på en række parametre sakket bagud - både i forhold til landsplan og de kommuner, som vi gerne vil sammenligne os med.

Den økonomiske vækst i Danmark igennem de seneste år har yderligere blotlagt nogle grundlæggende, strukturelle udfordringer i kommunen.

Den udvikling skal vendes. Byrådet i Randers Kommune ønsker derfor, at kommunen som organisation, erhvervslivet og civilsamfundet i hele Randers Kommune samles om et forandringsprojekt, der skal sikre, at langt flere borgere får gode livschancer, en uddannelse, fodfæste på arbejdsmarkedet samt muligheder for at bringe sine egne ressourcer i spil. Projektet skal løfte den socioøkonomiske profil i kommunen og bane vejen for 'Fremtidens Randers Kommune'.

Som en del af arbejdet har vi lavet en Hvidbog, der beskriver både kommunens udfordringer og potentialer. Med afsæt i Hvidbogens gennemgang af eksisterende data og viden – kombineret med de mange inputs, der er modtaget fra borgere, virksomheder, samarbejdspartnere, medarbejdere og øvrige interessenter i kommunikations- og inddragelsesfasen – skal ambitionerne om forandring realiseres via følgende overordnede målsætninger:

-  **Færre børn og unge i udsatte positioner**
-  **Færre borgere på kanten af arbejdsmarkedet**
-  **Flere private arbejdspladser**
-  **Øget sundhed og trivsel**
-  **Boliger i bedre kvalitet**

For at vi kan lykkes, er der en række grundlæggende forudsætninger, som skal være til stede. Forudsætninger der derfor skal integreres som en fast og naturlig del af det kommende arbejde med de konkrete indsatser, som skal gennemføres for at indfri målsætningerne. De grundlæggende forudsætninger omhandler:

- ✓ **Inddragelse af borgere og virksomheder**
- ✓ **Et aktivt civilsamfund**
- ✓ **En stærk intern organisering, som kan understøtte en koordineret, tværgående og helhedsorienteret indsats**
- ✓ **En tydelig og sammenhængende kommunikations- og brandingindsats**

De overordnede målsætninger og forudsætningerne uddybes på de følgende sider.

1. Færre børn og unge i udsatte positioner

Alt for mange børn og unge i Randers Kommune lever med udsathed, og omkring 1.000 unge er uden job eller uddannelse og er i den forbindelse i kontakt med jobcentret eller Ungdommens Uddannelsesvejledning. For den enkelte unge er dét at være udenfor fællesskabet på arbejdspladser, på uddannelsesinstitutioner eller i fritidslivet bidragende til, at voksenlivet får en svær begyndelse.

I Randers Kommune skal alle unge i job eller uddannelse og føle, at de er en del af fællesskabet. Derfor er det vigtigt, at de unge oplever at modtage en sammenhængende og helhedsorienteret indsats med en klar retning. Som kommune skal vi derfor være koordinerede i forhold til de unge og arbejde efter samme mål.

Mange unge kan opleve overgangen til et selvstændigt voksenliv som udfordrende, og hér er det vigtigt, at den kommunale organisering ikke bliver en barriere. Den unge skal opleve, at kommunen har én indgang, hvor den unge bliver grebet og hjulpet med udgangspunkt i den enkeltes livssituation.

De unge – også de unge der lever i udsatte positioner – har ressourcer og potentialer, der skal bringes i spil, og det er afgørende, at de unge inddrages, så vi i fællesskab får skabt en vej frem for den enkelte unge. Samtidig skal der bygges stærkere broer mellem kommunen, erhvervslivet og uddannelsesinstitutionerne, ligesom samarbejdet med civilsamfundet er et centralt element i at styrke de unges vej ind på arbejdsmarkedet eller i uddannelse.

Det er ikke tilstrækkeligt at hjælpe de 1.000 unge, der allerede er uden job og uddannelse. Indsatsen skal gå hånd-i-hånd med et mere langsigtet og forebyggende fokus på småbørn og skolebørn, så vi undgår, at en stor del af næste generation af unge oplever at stå uden for fællesskabet. Det kræver et stærkt tværfagligt samarbejde om familierne med fokus på det gode børneliv.

Ambitionen om at færre børn og unge skal leve i udsathed, skal bl.a. realiseres gennem tidlig sundhedsfremme og forebyggelse i sundhedsplejen kombineret med forebyggende indsatser i tandplejen, stærke dagtilbud og en folkeskole der evner at realisere potentialet i alle børn.

Sådan gør vi det

Ambitionen om færre udsatte børn og unge skal realiseres gennem:

- En selvstændig handleplan for uddannelsesområdet, der skal udpege risici og potentialer og sikre en fælles forståelse for, hvad området arbejder hen imod
- En styrket ungeindsats, herunder et stærkt samarbejde om fritidsjobs og mulighederne for at anvende juniormesterlære
- Ungeløftet der skal styrke samskabelsen omkring de unge på tværs af forvaltningsområder
- Helhedsorienterede familieindsatser på tværs af beskæftigelse, social, dagtilbud, skole, sundhed mv.

Mål

- ☐ Andelen af børn der lever i udsathed skal nedbringes markant
- ☐ Folkeskolen skal øge sin løfteevne betydeligt.
- ☐ Andelen af børn og unge med fritidsjob skal øges.
- ☐ Andelen af unge uden job og uddannelse skal nedbringes væsentligt.
- ☐ Andelen af unge kontanthjælpsmodtagere, der har lønnede timer, skal øges markant.

2. Færre borgere på kanten af arbejdsmarkedet

Det er Randers Kommunes ambition, at flere borgere skal have mulighed for at få et godt liv. Der er derfor behov for et endnu større fokus på borgere i den erhvervsaktive alder, som på grund af sociale, sundhedsmæssige eller (manglende) faglige kompetencer er i risiko for at stå udenfor for arbejdsmarkedet.

I forhold til de borgere, som i dag er ledige, er det afgørende, at vi får skabt flere arbejdspladser og jobåbninger, som matcher de lediges kompetencer, og at vi skaber gode muligheder for at opkvalificere de ledige, så de matcher virksomhedernes behov. Dette kræver en mere virksomhedsrettet beskæftigelsesindsats med endnu større fokus på ordinære timer på både offentlige og private arbejdspladser.

Civilsamfundet skal herunder spille en større rolle og bidrage til at støtte og motivere ledige til beskæftigelse eller uddannelse - og dét at blive en del af et fællesskab, som ofte er en afgørende trædesten på borgerens vej ud af udsathed. Det er derfor meget vigtigt, at der etableres et endnu tættere samarbejde mellem kommunen og civilsamfundet/frivillige organisationer på dette område.

For at skabe positive forandringer skal vi samtidigt som kommune sikre én samlet tilgang på tværs af de kommunale velfærdsområder. Vi forpligter os i den forbindelse til altid at se på, hvad der er bedst ud fra en helhedsbetragtning - både fagligt og økonomisk.

For at skabe forandring skal der investeres i løsninger – både løsninger hvor målet er hurtige resultater, men også de løsninger, hvor resultaterne først viser sig over tid. Med henblik herpå skal der udvikles en selvstændig investeringsstrategi, der skal bidrage til at finde de nødvendige midler til at realisere ambitionerne i 'Fremtidens Randers Kommune'.

Sådan gør vi det

Ambitionen om færre borgere på kanten af arbejdsmarkedet skal realiseres gennem:

- En mere virksomhedsrettet beskæftigelsesindsats, herunder en styrket CSR-strategi for offentlige og private arbejdspladser
- En målrettet investeringsstrategi i initiativer, der har effekt på både kort og længere sigt

Mål

- ☐ Andelen af borgere på overførelsesindkomst skal nedbringes væsentligt – jævnfør ovenfor med et særligt fokus på unge der ikke er i beskæftigelse eller uddannelse.
- ☐ Antallet af praktikpladser, småjobs og andre CSR-jobs både i private og offentlige virksomheder skal øges.

3. Øget sundhed og trivsel

Hvis Randers Kommune skal sikre, at langt flere borgere får gode livschancer, en uddannelse, fodfæste på arbejdsmarkedet samt muligheder for at bringe sine egne ressourcer i spil, er det helt afgørende, at kommunens borgere får en markant bedre sundhed. Sundhed er ikke kun en privat sag – det er et fælles ansvar.

Som kommune understøtter vi en sund livsstil og bedre sundhed for alle på tværs af aldersgrupper. Det gør vi ved at prioritere og investere i tidligere forbyggende indsatser, og vi tænker sundhed ind som et element, når vi er i dialog med kommunens borgere.

En lav sundhedstilstand og dårlige fritids- og sundhedsvaner kan være en væsentlig årsag til, at en borger står uden for arbejdsmarkedet eller uddannelsessystemet – ligesom det at komme i job eller uddannelse for en borger også omvendt kan være en løftestang til at højne borgernes fysiske og mentale trivsel. Forebyggelse skal indtænkes på tværs af kommunens forskellige indsatser, og der skal her være et særligt fokus på sundhedstilstanden hos børn samt borgere på overførselsindkomster.

Vi ved, at vi kan forbedre folkesundheden gennem strukturelle tiltag, og vi vil arbejde for rammer, der gør, at flere kommer gennem dagligdagen uden brug af nikotinholdige produkter, alkohol, euforiserende stoffer og andet, der udfordrer en sund livsstil.

Sådan gør vi det

Målsætningen om øget sundhed og trivsel blandt kommunens borgere skal realiseres gennem:

- En særskilt strategi for bedre sundhed med tilhørende handleplan der prioriterer opsporende, forebyggende og tidlige sundhedsindsatser

Mål

- ☐ Randers Kommunes data i befolkningsundersøgelsen "Hvordan har du det" skal forbedres.
- ☐ Randers Kommunes sundhedsdata i "børneprofil" og "ungeprofil" skal forbedres.
- ☐ Den gennemsnitlige levetid blandt kommunens borgere skal forøges.

4. Flere private arbejdspladser

For at realisere 'Fremtidens Randers Kommune' er det afgørende, at flere personer i Randers Kommune kommer i beskæftigelse, og det forudsætter flere arbejdspladser - særlig en stigning i antallet af private arbejdspladser.

Randers Kommune skal bidrage til denne udvikling ved at skabe mere erhvervsvenlige lokale rammevilkår og levere en virksomhedsservice, der tager udgangspunkt i virksomhedernes behov.

Det vil vi realisere ved at skabe én indgang for virksomhederne i form af en stærk og samlet erhvervsafdeling. Her skal virksomhederne modtage en helhedsorienteret betjening, og afdelingen skal arbejde målrettet på at tiltrække og fortsat tilknytte virksomheder i Randers Kommune.

Det er helt afgørende for 'Fremtidens Randers Kommune', at det lykkes både at tiltrække nye virksomheder til kommunen, og at eksisterende virksomheder lykkes med at skabe vækst. Samarbejdet med erhvervslivet skal i den forbindelse ske med udgangspunkt i tydelige strategiske pejlemærker, der skal udarbejdes sammen med det lokale erhvervsliv.

Randers Kommunes ambition om at øge kommunens beskæftigelsesfrekvens kræver flere arbejdspladser, som matcher de arbejdssøgendes kompetencer. De uforløste potentialer skal i den forbindelse forfølges – herunder i forhold til potentialet for at øge turismen og skabe flere arbejdspladser i tilknytning hertil.

Sådan gør vi det

Ambitionen om at skabe flere private arbejdspladser skal realiseres gennem

- Én indgang for virksomhederne i en samlet erhvervsafdeling
- Strategiske pejlemærker for erhvervssamarbejdet og en plan for udmøntning af disse
- En selvstændig strategi og handleplan for øget turisme

Mål

- ☐ Antallet af private arbejdspladser skal stige
- ☐ Antallet af virksomheder i Randers Kommune skal stige
- ☐ Antallet af større virksomheder skal øges (virksomheder med mere end 250 medarbejdere).
- ☐ Kommunens samlede beskæftigelsesfrekvens skal øges.

5. Boliger i bedre kvalitet

Andelen af boliger i dårlig kvalitet udgør en for høj andel af Randers Kommunes samlede boligmasse – særligt blandt de ældre private udlejningsboliger.

En mere balanceret boligsammensætning med flere bedre boliger er en forudsætning for at kunne tiltrække flere ressourcestærke tilflyttere til kommunen. Samtidigt kan boliger i bedre kvalitet ligeledes understøtte borgernes generelle sundhed, trivsel og livskvalitet.

Det er derfor nødvendigt at højne kvaliteten af kommunens samlede boligmasse.

Randers midtby er i den sammenhæng et særligt indsatsområde – en kommunes bymidte er en indikator på, hvordan kommunen har det, og hvordan omverdenen og potentielle nyttilflyttere ser på kommunen.

Tidligere undersøgelser har vist, at Randers C hører til blandt de fattigste postnumre i landet, hvilket tydeliggør, at beboersammensætningen i Randers midtby i dag adskiller sig relativt markant fra andre større byers midtby. Samtidigt er Randers midtby med sin beliggenhed, hvor Gudenåen møder Randers Fjord, i særlig høj grad truet af klimaforandringerne og risiko for oversvømmelser.

Der skal således arbejdes målrettet med at sikre en levende og attraktiv bymidte, som udnytter alle byens mange kvaliteter, samtidigt med at midtbyen skal rustes til at imødegå risikoen for ødelæggende oversvømmelser. Klimabåndet og byudviklingsprojektet Flodbyen Randers har her en afgørende rolle i forhold til at skabe et øget udbud af lejeboliger i høj standard i midtbyen. En udvikling som kan løfte den samlede boligmasse i Randers by fra toppen og samtidigt bidrage til mere liv i midtbyen.

Samtidigt skal der sikres en stærk synergi og sammenhængskraft mellem Randers by, kommunens øvrige centerbyer og landsbyerne.

Sådan gør vi det

Målet om boliger i bedre kvalitet skal realiseres gennem handleplaner med fokus på:

- Bedre og sundere boliger – i by og på land
- En fortsat indsats med boligsociale helhedsplaner
- En attraktiv og levende bymidte i Randers by – herunder en samlet, strategisk midtbyplan
- Klimabåndet og Flodbyen Randers

Mål

- ☐ Andelen af tomme boliger i Randers midtby og i kommunen som helhed skal nedbringes
- ☐ Andelen af tomme erhvervslejemål i Randers midtby skal nedbringes
- ☐ Randers Kommune skal være en attraktiv bosætnings- og vækstkommune med nettotilflytning af borgere

6. De grundlæggende forudsætninger

Følgende forudsætninger vil vi integrere som en fast og naturlig del af arbejdet med de konkrete indsatser, som skal gennemføres for at indfri målsætningerne:

Inddragelse af borgere og virksomheder i udviklingen og udmøntningen af konkrete indsatser

Lanceringen af Hvidbogen om 'Fremtidens Randers Kommune' var startskuddet til en samtale med borgere, foreninger og virksomheder om ambitioner, ønsker og drømme for 'Fremtidens Randers Kommune'. Processen har tydeligt understreget det store drive og engagement og den stolthed og handlekraft, som er til stede i Randers Kommune, og har resulteret i en lang række relevante inputs og forslag til konkrete tiltag til realisering af 'Fremtidens Randers Kommune'.

Løbende kommunikation og fortsat inddragelse af borgerne, foreninger og erhvervslivet skal derfor fortsætte og være en integreret del af det videre arbejde med 'Fremtidens Randers Kommune'.

Et aktivt civilsamfund

Civilsamfundet har – sammen med kommunen og erhvervslivet – en central rolle i arbejdet med 'Fremtidens Randers Kommune' og realiseringen af de overordnede målsætninger. Det kræver dog, at endnu flere skal være frivillige, tage et medansvar og bidrage med det, de kan til fællesskabet og deres lokalsamfund – og opleve glæden ved at kunne gøre en forskel.

Samtidigt skal det sikres, at de frivillige og foreningerne får den nødvendige støtte – kommunen skal facilitere og understøtte de mange frivillige ildsjæle og skal bane vejen for, at det er så nemt, fleksibelt og nærværende som muligt at være frivillig, både som forening og som borger.

En stærk intern organisering, som kan understøtte en koordineret, tværgående og helhedsorienteret indsats med borgeren/virksomheden i centrum

Hvidbogen har tydeliggjort nødvendigheden af, at vi som kommune er nødt til at præstere på et ekstraordinært niveau, hvis det skal lykkes at skabe det 'Fremtidens Randers Kommune', vi ønsker. Det kræver, at den nuværende kommunale organisering af opgaveløsning gentænkes.

Det er i den forbindelse afgørende, at organiseringen afspejler og understøtter et effektivt tværgående og tværfagligt samarbejde med fokus på tidlige og helhedsorienterede indsatser, som skal forebygge, at udfordringer vokser sig større - ikke mindst på de store velfærdsområder. Samtidigt skal organiseringen understøtte, at kommunen kan udnytte de muligheder for nytænkning og prioritering som reformerne på landsplan giver.

Herudover skal borgere og virksomheder opleve at have én indgang til kommunen og at modtage et sammenhængende forløb og koordinerede, rettidige indsatser baseret på deres individuelle behov og potentialer, når de er i kontakt med kommunen.

I den sammenhæng skal det sikres, at kommunens ledere har kompetencerne til at tage et større og mere tværgående ansvar, og at dette skal være en hel naturlig del af den løbende opgavevaretagelse.

Det er samtidigt afgørende, at borgerne, virksomhederne, samarbejdspartnere m.fl. oplever en kommune, hvor det er let at navigere i samspillet med kommunen, og at man bliver mødt af servicekultur, der er løsningsorienteret og præget af hjælpsomhed. Det prioriteres i den forbindelse, at kommunen har en klar og enkel kanalstrategi, der styrker den samlede borger- og virksomhedsbetjening.

En tydelig og sammenhængende kommunikations- og brandingindsats – med fokus på Randers Kommune som en attraktiv bosætningskommune

Hvis det skal lykkes at tiltrække flere nye og ressourcestærke borgere til Randers Kommune, er det afgørende, at fortællingen om Randers og kommunens mange lokalområder styrkes over for omverdenen.

Randers Kommune har utroligt mange stærke kvaliteter og karakteristika, som kendetegner en meget attraktiv bosætningskommune: Velfungerende og aktive landsbysamfund, et rigt foreningsliv, en effektiv infrastruktur, en beliggenhed midt i en attraktiv og varieret natur, Randers by med den middelalderlige bykerne, et varieret handelsliv, stærke kulturinstitutioner og bynære naturområder, som man ikke finder mange steder – og meget, meget mere.

Men omverdenens kendskab til disse kvaliteter er i dag begrænset – det skal der gøres noget ved. Med 'Fremtidens Randers Kommune' kan den samlede historiefortælling få en ny begyndelse.

7. Udmøntning

Vi er ambitiøse på Randers Kommunes vegne, men samtidig er vi realistiske. Vi ved derfor, at det er nødvendigt at prioritere indsatserne - vi kan ikke alt på én gang. Med den strategiske plan for 'Fremtidens Randers Kommune' skal vi skabe en spiral, hvor vi investerer i fremtiden, og hvor udviklingen bliver positivt selvforstærkende. Det betyder også, at hvis vi lykkes med at vende udviklingen på nogle områder, vil det få afsmittende effekt på andre områder.

Den strategiske plan for 'Fremtidens Randers Kommune' har som udgangspunkt et 10-15-årigt sigte.

Vores første og vigtigste prioritet bliver at få nedbragt antallet af børn og unge, der lever i udsathed samt få skabt flere private arbejdspladser og dermed øge beskæftigelsen i kommunen.

De fem overordnede målsætninger for 'Fremtidens Randers Kommune' skal hver især ledsages af konkrete udmøntningsplaner, der indeholder initiativerne ('sådan gør vi det') oplistet i de enkelte afsnit ovenfor. Herudover skal de mange inputs, der er modtaget fra borgere, erhvervslivet, civilsamfundet og øvrige interessenter også spille en central rolle.

Udmøntningsplanerne udarbejdes og forelægges til politisk behandling, når den endelige strategiske plan for det videre arbejde med 'Fremtidens Randers Kommune' er besluttet.